

DIRVA

PRAEITIS IR ATEITIS

KAI KURIOS IŠVADOS IŠ FAKTO, KAD PUSĖ DABARTINĖS LIETUVOS GYVENTOJŲ NEGYVENO NĖ VIENOS DIENOS NEPRIKLAUSOMYBĖS LAIKAIS IR APIE JĄ GIRDĖ TIK BLOGĄ. — NEPRIKLAUSOMYBĖS ŽMONĖS TROKŠTA NE DĖL PRAEITIES, BET DABARTIES IR ATEITIES.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Skačiau Yury Krotkovo knygą 'I am from Moscow', 'kai laiškanesys atnešė eilę lietuviškų laikraščių, kuriuose man į akis krito vienas būdingas Eltos 'editorialas'. Nepavydžiu Eltos bendradarbiams. Priėjimo prie pirmųjų žinių šaltinių nėra, dažniausiai tenka pasitenkinti bolševikų propagandos atitaisymu ar patikslinimu ir išskaitymu tarp eilučių tai, ko jos autoriai nenorėjo pasakyti. Tai be abejo reikalingas darbas, nors susijęs su pavojumi, kad Eltos biuletenių skaitytojai pradeda nesusižaudyti, kur yra faktai ir kur aiškinimai, ir po truputį pradeda jais visai nesidomėti. Tuo labiau, kad jie dažnai pasirodo visuose mūsų laikraščiuose ir tuopačiu veda prie minties, kad mums užtektų tik vieno valdiniai nuobodaus spaudos organo.

Mano dėmesį patraukusiam Eltos pranešime komentuojamas faktas, kad pusė dabartinės Lietuvos gyventojų yra gimę ir augę bolševikų okupacijoje. "Atseit -- rašo Eltos komentatorius -- pusė ... Lietuvos gyventojų ... patys visiškai nėra pergyvenę nė vienos nepriklausomo Lietuvos gyvenimo dienos". Toliau nurodoma, kad bolševikai stengiasi Lietuvos praeitį juodinti, tačiau tuo juodiniu -- raminasi Eltos autoriai -- ne visai tikimaisi padaroma tokia išvada: "Tad priminimas, kad jau pusė Lietuvos gyventojų yra gimę - augę ru-

siu bolševikų valdymo laikais, kad jau didžioji sąmoningosios lietuvių kartos dalis nepažįsta kitokio gyvenimo, kaip tik rusų bolševikų padikuotą, yra paremtas tik aklu aritmetiniu paskaičiavimu, kuris toli gražu neįrodo, kad sąmoningoji bei veiklioji lietuvių karta Lietuvoje jau būtų tokia pačia proporcija pavergtą bolševikinės indoktrinacijos".

O Viešpatie, kokia donkichtiška kova su vėjo malūnais. Išeina, kad tik tas gali būti lietuvis patriotas, kuris pats išgyveno bent dieną nepriklausomoje Lietuvoje arba apie tai turi informacijų iš pačių gryniausiu, bet be 'rusų bolševikų' šaltinių.

Kai aš pagalvoju apie Kauną, man prieš akis stojasi arkliuko tramvajus 'konkė', kuri nors ir atkakliai laikėsi, tačiau jau gerokai prieš nepriklausomybės galą buvo panaikinta. Aš ją kaž kodėl atsimenu kaip labai būdingą anai epochai smulkmenų. Tai tačiau nereiškia, kad nepriklausomybę atgavus būtinais reikės vėl turėti 'konkė'. Ir ne tik 'konkė' bet ir lygiai tą pačią santvarką, ar ji būtų 'seiminė' ir 'vadistinė'. Tai, kas buvo prieš 27 ar 50 metų neatstatys. Ir dabartiniai Lietuvos gyventojai yra nepatenkinti bolševikine santvarka ne dėl to, kad Lietuvoje ji kaž kada buvo geresnė, bet dėl daug paprastesnės priežasties, būtent, kad dabartinė santvarka jiems nepatinka. Jei

jiems patiktų, nebūtų jokios vilties jos kada nors atsikratyti. Gyvas žmogus turi vilčių ateičiai, bet ne praeičiai.

Gerą įrodymą tezei, kad ne praeitis, bet dabartis, jei ne ateitis kečia nepriklausomybės troškimą, yra mano minėta Y. Krotkovo knyga (Yury Krotkov: I am from Moscow. E.P. Dutton & Co. leidyklos New Yorke išleista šiais metais). Jos autorius, kino scenarijų rašytojas, yra jaunesnis už bolševikų revoliuciją -- jis yra jos produktas ir turėjo palyginti, gerą gyvenimą. Bet nepaisant viso to, jis pasirinko emigracijos vargą ne dėl to, kad būtų pasilgęs caro režimo, bet dėl to, kad dabartinis režimas jam atrodė esąs nežmoniškas. Savaimė aišku, kad jis neturi papasakoti tokių sensacijų kaip Svetlana Stalina, tačiau ir jo knygą skaitant užsikreiti entuziazmu: tokia absurdiška padėtis negali dar labai ilgai tęstis.

Tiesa, daugelis mūsų bolševizmo esmę perkando per palyginti trumpą pirmos okupacijos laikotarpį, tačiau po truputį pradeda išsigalėti pažiūra, kad ji keičiasi. Dėl to Krotkovas paaiškina:

"Mano nuomone, komunistinė sistema veikia pagal sekančią aritmetikos taisyklę: atskiri skaičiai gali pasikeisti, bet suma lieka ta pati. Stalinas, Malenkovas, Chruščiovas, Brežnevai, Kosyginas, Šeipinas... bet sistema pasilieka ta pati. Stalino valdymo metu vadai suimdamo žmones fiziškai, dabar jie areštuojami psichologiškai. Tas pats konfliktas žmonių santykiuose vis dar pasilieka, tas pats susidūrimas tarp laisvės ir tironijos".

Mūsų 'bendradarbiavimo' šalininkams būtų la-

Vaidai iš Korp. Neo-Lithuania stovyklos Rex Terrace Mich. Viršuje vėliavos pakėlimas. Apačioje filisteriai pasitarimo metu. Sėdi iš kairės: Stoncelis, Šimkus, Noakas, Mažeika, Diržys ir Naujokas. J. Gaižučio nuotrauka

MOKYTOJŲ PAGERBIMO DETROITE LAUKIANT

bai verta paskaityti ilgus tos knygos skyrius, kuriuose išsamiai išdėstoma procedūra, kurią turi praeiti sovietų piliečiai, norėdami pasivažinėti po užsienį, nors ir būtų partijos nariai bei kultūros kūrėjai. Ir kaip kartais jie gali nukentėti už tokį nekaltą dalyką, kaip pastebėjimą, kad vakariečių lėktuvai yra mažiau triukšmingi už sovietinius! (Krotkovas tarp kitko nėra visai naujas pabėgėlis, jis pabėgo iš sovietų globos 1964 m. Londone. Viena kita detalė sovietinėje sistemoje gal jau ir dabar yra pasikeitusi, bet galutinė suma vis tiek lieka ta pati).

Vėl grįžtant prie praeities prisiminimų, reiktų dar pastebėti, kad laikui bėgant jie gerokai išblėsta. Lietuviai pasinaudojo 1918 m. proga nepriklausomybei įgyti ne dėl to, kad Vytautas Didysis girdė savo žirgą Juodojo jūroje. Jei taip būtų, latviai ir estai nebūtų galėję turėti savo valstybių, kurios juk nebuvo blogesnės už mūsų. Jau nekalbant apie Afrikos tautas! Sąlyga nepriklausomybei yra troškimas geresnės ateities, bet ne praeities.

PASILGO KOSMETIKOS

Sestadienį, rugpjūčio 19 d. Kaune, vienoj Laivės alėjos krautuvėj pasirodė kosmetikos prekių iš Lenkijos. Jau prieš atidarant,

Lietuvą okupavus, bolševikai pradėjo lietuvių mokytojus tremti vergų darbams į Rusijos gilumą, kur nežmoniškos sąlygos daugelį jų nuvarė į kapus arba atėmė sveikatą. Pačioje Lietuvoje likę mokytojai verčiami meluoti mokyklose niekuo nekaltiems mokiniams. Mokytojas negali pasakyti teisybės nei apie savo krašto praeitį, kalbą, religiją ir t.t. Bolševikinis siaubas išblaskė tūkstančius lietuvių iš savo gimtųjų namų, iš tėvų žemės. Atsidūrusiems už Lietuvos ribų reikėjo jungtis mokyklų atgaivinimo darbui. Lietuvis mokytojas pasiima didelę našą lietuvybei išlaikyti, jį ugdyti ir, kiek sąlygos leidžia, atsverti tą rusišką melą, sklaidžiamą okupuotos Lietuvos mokyklose.

ALT S-gos Detroito skyriaus iniciatyva organizuojama nepaprastai tautinė šventė, kurioje bus pagerbti mūsų mokytojai, dirbą sunkų ir atsakingą darbą, ir tie,

kurie jau ilsisi amžinybėje. Toks pagerbimas yra pirmasis ir todėl jis tampa istoriniu.

Šioje šventėje dalyvauja mūsų visuomeninio gyvenimo viršūnės. Šv. Mišias atnašaus vysk. V. Brizgys, kalbės PLB V-bos p-kas J. Bačiūnas, PLB V-bos vicepirm. St. Barzdukas padarys pranešimą apie mokytojo darbo sąlygas ir jo vaidmenį praeityje ir dabartyje. Pona St. Rūkienė, Sibire kentėjusi 15 metų, nušvies dabartinį švietimą pavergtoje Lietuvoje.

I šventę atvyksta JAV LB C.V-bos p-kas J. Jasaitis, ALTS-gos C. V-bos p-kas T. Blinstrubas. Jų visų dalyvavimas rodo, kad rengiamoji tautinė šventė nėra parapijinė bet visų lietuvių.

Mokytojui pagerbti, jo vardui įamžinti kuriamas specialus kantata. Žodžiai Bern. Brazdžionio muzikas Br. Budriūno. Kantata skambės per didžiulias šventes ir primins nežinomąjį mokytoją, atidavusį auką tautai ir tėvynei.

Rengėjai kviečia gausiai dalyvauti š.m. rugsėjo 17 dieną pamaldose, akademijoje ir šventėms bei mokytojams pagerbti pietuose.

A. Musteikis

Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos suvažiavimo, įvykusio Clevelande rugsėjo 2 ir 3 d., dalyviai aplankė lietuvių kultūrinį darželį. Ta proga K.S. Karpius svečius supažindino su darželio istorija, o dr. J. Bačiūnas pasakė kalbą. Nuotraukoje svečiai prie dr. Vinco Kudirkos paminklo. V. Plodžinskio nuotrauka

Kai daina muša per galvą

ALDONOS STEMPUŽIENĖS KONCERTĄ SUTINKANT

Koncertas. Jis įvyks sekmadienį, rugsėjo 24 d., 4 val Kulas Hall, 11021 East Boulevard. Bilietai gaunami Dirvoje, Patrijos krautuvėje ir Burrows prekyboje (419 Euclid Ave.).

Koncertą ruošia Cafarelli Opera Co. Ši kompanija paprastai kiekviena metais duodavo kurią nors operą. Bet šiais metais ponia Cafarelli apsisprendė suruošti savo gabiosios mokinės Aldonos Stempužienės koncertą.

Kas muša per galvą? Kompozitorius Darius Lapinskas. Šią stiprų liaudinį išsireikimą panaudojo muzikos kritikas kompozitorius Vladas Jakubėnas, rašydamas apie A. Stempužienės ir D. Lapinsko pasirodymą Chicagoje, š.m. balandžio mėn. 29 d. Anot Jakubėno, kai kurie Lapinsko kūriniai mūsų konservatyvius, prie jaukaus, melodingo romantizmo pripratusius klausytojus veikia lyg "pagaliu per galvą" (Aidai, š.m. Nr. 6). Ir vis dėlto pagalių per galvą panorėję gana gausus būrys chigagiškių, o patys Stempužienės ir Lapinsko pamušti vis stipriau ir ilgiau po kiekvienos dainos mušė į savo dėtus. Tai vieną sekmadienį gausiems svečiams pademonstravo mūsų radijo vedėjas J. Stempužis iš juostelės įrašų. Ir dainas, ir plokštimus.

Visą tą programą turėsime progos girdėti savo mieste. Programa turės ir ne tokią per galvą mušančią dalį susidedančią iš įvairių tautų, įvairių laikų ir stilių dainų ir retai girdėtų operų arijų. Naujas, originalus, kaipąžinantis, daug ką džiuginantis bus

V. Mariūnas

Lapinsko kompozicijos ciklas "Ainių dainos". Maišatis dėl ainių. Ano Chicago koncerto kritikai rašė pa-

Sol. Aldona Stempužienė

lankiai, net entuziastiškai ir solistė, ir kompozitorius, ir išpildymas davė kažką naujo, kažką pritrenkiančio. Patiko ar nepatiko, bet išpildis buvęs stiprus. "Aldonos Stempužienės ir Dariaus Lapinsko meninis bendradarbiavimas yra surištas su tam tikrais prieštaravimais ir nėra surištas su visuotiniu tarimu. Kartu gi ši veikla atstovauja aukštam meniškumui ir neabejotinai įneša naujų elementų mūsų muzikinės padangės, rašo ten pat V. Jakubėnas. Bėdos betgi mūsų kritikams pridare D. Lapinskas su savo

"Ainių dainų" sąvoka. Ir Jakubėnui, ir kitiems recenzentams tai jau senų senolių dainos. O tikrai kompozitorius savo ciklo vardu nori atliepti i Maironio lūkestį: "Ne taip dainuosim, kaip lig šiolei, kitas mąstysime dūmas". Taip, jo įkvėpimas kyla iš gilios senovės dainų žodžių ir muzikos, bet iš šitos medžiagos jis kuria naujas dainas mums, senųjų ainiams, kuria šiai dienai, o gal tiksliau -- rytojui.

Kodėl Aldona ir Darius susiporavo? Klausimas pikantiškas, o atsakymas visai praktiškas. Solistė rado, kad Dariaus dainos jos balsui ir skoniui tinka, o kompozitorius įsitikino, kad solistė taip padainuoja, kaip jis parašo. Ir tai tikrai nelengva. Lapinsko ritmai, tempai ir perėjimai neįprasti, neįlygūs, su nelauktais posūkiais. Bet solistė savo išpildymu taip tikra, kad klausydamas gauni išpildžio, lyg ana senų senovės daina čia pat gimsta, gyva šios dienos oru ir dvasia, kartu primityvi ir moderni, tvirta ir drąsi pasitikti nežinomus rytojus.

Klausytojų egzaminas. Susidūrę su nauju reiškiniu, mes visada laikome egzaminus, klausime save ir ieškome atsakymų. Kas tai? Kodėl? Gerai - negerai? Reikia - nereikia?

Bus daug ir įvairių klausimų, atsakymų, sprendimų ir teigimų ir po Stempužienės - Lapinsko koncerto. Bet būkime garbingi patys su savimi, su soliste, su kompozitorium, su kitais koncerto dalyviais ir jo rengėjais. Spręskime, girkime ar peikime, bet tik tada kai patys būsime koncerte būvę ir išklausę.

Taigi, rugsėjo 24 diena tegul bus diena, kai "ne taip dainuosim, kaip lig šiolei, kitas mąstysime dūmas".

HELP WANTED MALE

TOOL & DIE MAKERS
Newly Formed and Watch Band Industry — first class men needed — Exp. not necessary.
Liberal wages. All company benefits. Replies will be treated confidential.
Contact Mr. Clem Kammerer
JACOBY BENDER CO. INC.
62-10 Northern Blvd.,
Woodside, L. I., N. Y.
DE 5-2000 (94-97)

THREAD GRINDER HANDS
Experienced men on Excello Internal & External Grinders. Top pay for Grinders. All around lathe hand. Set up work from prints. Fringe benefits. Steady work.
THREAD-CRAFT, INC.
23901 Blackstone Warren, Mich.
313 — 754-4410 (91-97)

ST. ANTHONY

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Joseph F. Gribauskas
Executive Secretary

4³/₄%

ON INVESTMENTS
Units of \$100.00
Dividend Checks
Mailed Quarterly

5%

ON BONUS SAVINGS
Units of \$1,000.00
For 3 Years
Dividends Paid
Quarterly
or Compounded

1447 So. 49th Court
CICERO, ILLINOIS • 60650
Phone (Area Code 312) 656-6330

HOURS: Mon. 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat. 9-1; Wed. Closed
Savings In By The 10th Of The Month Will Earn From The 1st.

PETKUS LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

Viešėdami Chicagoje pirkite naujoje modernioje

PARAMA- MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE
2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

ČIA GĖRIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. St. Remy Imp. 3 Str.	
Napoleon Brandy	5th — \$4.39
2. Sunny Brook 80 proof wiskey	5th — \$3.39
3. Imported Scotch Whiskey	5th — \$3.98
4. Imported French Cordials	5th — \$2.98
5. Liebfraumilch German Wine	5th — \$0.98
6. Imported French Brandy	5th — \$3.35
7. Ricadona Vermouth 30 oz.	Bot. — \$1.29

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

ŠPIONAŽO PINKLĖSE

JOHANNES M. SIMMEL

(57)

Sugedus spausdinimo mašinai, praeitame numeryje blogai atsispaudė atkarpa, tad šiame numeryje ją pakartoju. Red,

Pasidėjęs ant žemės žemėlapi, Lievenas dar kartą pasitikrino, ar teisingoje vietoje atsiradęs. Priešais pievoj tekėjo nedidelis upeliukas, o kitą pusę buvo miškelis. Tas upelis skyrė vakarinę Vokietiją nuo komunistinės. Kitą pusę augo trys medžiai. Buvo sutarta, kad gegužės 27 dieną per pietus ten stovįs rusas kareivis jį pasitikis. Nors buvo jau dvylakta, bet jokio kareivio jis nematė.

-- Kokia betvarkė pas tuos rusus, -- nusikeikė Tomas. Su savimi portfely jis turėjo netikrus planus slapto mechanizmo. Jis buvo pasiruošęs rusams atiduoti už savo draugo Bastien paleidimą. Išlaukę pusvalandį ir užsinorėjo valgyti, kai kitą pusę pasirodė kareivis, per petį persimetęs automatu. Jis sustojo prie trijų medžių ir apsižvalgė.

-- Pagaliau, -- pasakė sau Tomas ir pasikėlęs pradėjo eiti per pievą. Kareivio veide pasirodė nustebimas.

Tomas ramiai ėjo, draugiškai modamas kareiviui ranka. Prie upelio sustojo, nusimovė batus ir kojines, pasirašė kelnes ir pradėjo bristi per šaltą vandenį kiton pusėn. Pasiekęs upelio vidurį jis nustebo kareivio griežtu šauksmu.

-- Stoi! -- šaukė jam kareivis, nekalbant jau apie kitus riebius priešdelius, Tomui nesuprantamus.

Tomas, nesuprastas nė žodžio, jam nusišypsojo ir brido toliau į kitą pusę. Kareivis puolė prie jo atstotęs automata. Tomas suprato, kad įvyko klaida, ne tas kareivis atėjo jo pasitikti ir turbūt nieko nežino apie pasinatyją.

Kareivis vis teberėkė grasinančiai.

-- Klausyk, jaunas žmogau, -- pradėjo Tomas jam aiškinti vokiškai.

Bet kareivis įrėmė automata Tomui į pašoną. Tomas numetė žemėn portfeli, batus ir kojines. Atsiminę judo pamokas, jis staiga pasisuko ir kareivis kulverčiais nusirito į upelį su savo automatu. Tomas pasiėmė batus, kojines ir portfeli, pasiruošė bėgti gilyn į sovietiskąją zoną, kai staiga išgirdo triukšmą. Sovietų pusėje iš miškelio pamatė išbėgant apie penkiasdešimt asmenų, vyrų moterų ir vaikų, kurie perbrido upelį ir dingo amerikiečių pusėje. Nustebęs Tomas žiūrėjo į juos. Jis padėjo tiems žmo-

nėms perbėgti į vakarus. Paskui pamatė iš upelio brendant besikeikiantį rusą, kuris pradėjo į jį šaudyti. Kulkos švilpė pro ausis. Nežinia kuo būtų pasibaigę, jei kely nebūt pasirodęs rusiškas jeepas, kuriame šalia šoferio sėdėjo kapitonas. Jis pradėjo rusiškai rėkti kareiviui, kuris vis kaip beprotis tebešaudė. Šniviai nutilo ir jeepas sustojo šalia Tomo.

-- Gaspodin Scheuner, ar taip? -- paklausė kapitonas darytai vokiškai. -- Atsiprašau, kad pavėlavau. Padangos blogos! Kely sugaišau. Būkit pasveikintas, gaspodin!

Zwickau Palast-Kaffee kaip ir visas miestas sudarė liūdną vaizdą. Tomas šėšiom valandom pralinkus po perėjimo per sieną, sėdėjo viename to restorano kambary ir gurkšnojo neskanią limonadą. Jis neturėjo ką veikti. Kapitonas kuris jį pasitiko, išsodino Zwickau kariniame štabe, kur viršininku buvo tūlas pulkininkas Melanin. Šis per vertėją Tomui pranešė, kad priimsiąs kitą dieną 9 val. ryto.

Tokiu būdu Tomas pradėjo nuėjo į viešbutį, taip pat skurdų, o paskui atėjo į dar skurdesnį restoraną. Čia jis stebėjo supančius žmones. Visi jie buvo apsirengę senais kostiumais, marškiniais kalnieriškai buvo patrinti, moterys nenusidažiusios, su vilnonėmis kojineis, batai su storais korkiniais padais, plaukai negarbanuoti. Žiūrint į juos galima buvo įsitikinti, kad tai jie tikrumoje pralaimėjo karą.

Prie vieno stalo sėdėjo porėlė. Moteris buvo pilnų formų ir šviesių plaukų. Jos veidas buvo slaviškas. Ji turėjo geresnę suknelę, stipriai aptemptą, rodančią jos kūno linijas. Leopardo kailio apsiaustas gulėjo ant kėdės atlošo. Jos kompanionas buvo raumeningas, stambus, tikras Tarzanas. Moteris, kuriai matyt nusibodo rusiški veidai, metė žvilgsnį į Tomą.

Tomas vengė pažinčių, tad nusišuko ir užsisakė naują bonką limonadą, bet kai jis dar kartą žvilgtelėjo į moterį ši jam nusišypsojo ir jis atsakė šypsena. Po to dalykai pradėjo greitai vystytis. Jos kompanionas staiga pašoko nuo kėdės ir pribėgęs griebė Tomą už atlapų.

Tomas nemėgo, kad kas jam kabintųsi į atlapus ir antrą kartą tą dieną pavartojo judo. Milžinas išsitiesė ant grindų vidury restorano. Vienas rusas puskarininkis išsitraukė revolverį, bet rodyti drąsą prieš revolverį neprotą ir Tomas išsmuko iš restorano į gatvę. Laimė lauke nebuvo daugiau rusų kareivių, o vokiečiai nebandė Tomo sulaukyti. Jie labiau reikšė jam simpatiją, kad pamokė rusą.

Nieko nepersekiojamas jis ramiai grįžo į viešbutį.

Kitą rytą nusišukęs lygiai 9 val. prisistatė į karinį štabą pas pulkininką Malaniną. Ir vos jį neišliko apoplekija. Už stalo sėdėjęs pulkininkas buvo ne kas kitas, kaip vakarykštis "Tarzanas",

kurį paliko gulintį ant grindų restorane. Šiandien jis buvo uniformoje ir krūtinė buvo nukabinėta ordinu. Jo biuras buvo trečiame aukšte. Langas? Jokios naudos iš jo. Sudiev, Europa. Kai kas pretenduoja, kad Sibire žavus gyvenimas...

-- Gaspodin Scheuner, -- pagaliau prabilo pulkininkas Melanin, -- prašau atleisti dėl vakarykščio mano elgesio.

Tomas netikėjo savo ausim.

-- Aš apgalestauju. Tai Dunios kaltė (Ir staiga pradėjo rėkti) Ta ragana!

-- Pulkininke, jūs kalbate apie savo žmoną?

-- Šita kalė! -- griežė dantimis Melanin. Aš būčiau jau brigados generolu. Du kartu mane pažemino, vis dėl jo kaltės... nes sukėliau muštynes.

-- Nusiraminkit, pulkininke, -- pasakė Tomas ramiu balsu. Melanin trenkė kumštį į stalą.

-- Tačiau aš myliu Dunią, tą balandėlį. Bet užteks. Kalbėkim apie reikalą. Prieš tai, pone Schuener, reikia truputį išgerti... Ir jie ištuštino vodkos bonką. Už valandos Tomas buvo visiškai girtas, o pulkininkas tik linksmas ir apie reikalą kalbėjo iškalbingai.

Melanino kalbos mintis buvo sekanti:

-- Jūs norėjote čekams parduoti MKO planus. Jūs pasiuntėte savo draugą, kurį galėsite išsigabenti į vakarus, jei paliksime planus.

-- Jei parduosiu, -- pataisė Tomas

-- Atiduosit mums, -- pasakė pulkininkas. -- Mes niekam nemokame.

Ir nusišypsojęs pridėjo:

-- Šiaip jūs protaujate gerai, ponas Tomas Lievenai.

Tomas pajuto kojos šaltį.

-- Kaip jūs pasakėtė? -- paklausė jis silpnai.

-- Aš sakiau: Lievenai, Tomas Lievenas toks yra jūsų vardas! Jūs galvojate, kad mes iš kelmo spirti? Ar jūs manote, kad mūsų žvalgyba nežino jūsų slaptų tarnybų bylų turinio? Jūsų operacijos juokingos ir Maskvoj daug žmonių iš jų juokėsi.

Tomas atgavo šaltą kraują.

-- Kadangi jūs žinote kas aš esu, kodėl mane paliekatė laisvėje?

-- Ką mes su jumis galime daryti. Jūs esate, prašau nesusipykti, labai blogas agentas!

-- Ačiū.

-- Mums reikalingi pirmos rūšies agentai, bet ne juokdariai kaip jūs. Aš sužinojau, kad jūs mėgstate virtuvę, o aš mėgstu skaniai valgyti. Einam pas mane į namus. Dunia bus patenkinta. Ji padarys blynelius su ikra. Po to galėsime paplepti. Sutinkat? -- Puiki idėja, -- atsiliepė Tomas.

(Bus daugiau)

DIRVA

The Lithuanian Newspaper

Established 1915

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103

Telephone. 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case
of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).
Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina;
tris kartus į savaitę, išskyrus šventes ir du kartus
liepos ir rugpiūčio mėnesiais.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Jėga, kuri turėtų pajudėti

Šioje vietoje esame anksčiau užsiminę apie jėgą, arba tuos visuomeninei veiklai resursus, kurie glūdi inteligentijos kartoje, užsidariusioje savyje, retomis išimtimis tik pasirodantioje mūsų veiklos orbitoje. Tai toji karta, kuri savo amžium artėja į 30-40 metų vyrus ir moteris, spėjusius jau gerai materialiai įsikurti, užimti geras pozicijas, pažinti šio krašto sąlygas ir gyvenimo aplinkybes.

Neseniai jų pagelbos šaukėsi Lituanus leidėjai. Atrodo, kad jų pagalba būtų reikalinga ir naudinga labai daugelyje sričių.

Daug girdime kalbų ir daug raštų skaitome apie savo jaunąją kartą, jos tautinį auklėjimą ir švietimą, jų išlakymą savose organizacijose, jų bendravimą ir paruošimą lietuviškai veiklai. Tuo sielojasi tėvai ir toji veikėjų karta, kuri gyvena tremtinio aureolėje su visomis tos aureolės teigiamybėmis ir neigiamybėmis, neišvengiamomis emigrantų gyvenime.

Ko tame gyvenime pasigendama daugiausia, tai tos mūsų jaunosios inteligentijos dalies, kuri galėtų sulaikyti "emigrantiškumo" procesą, suėdusį ir išnaikinusį didelių tautų išeivijos bendruomenes. Tuo pačiu jie ir save ištrauktų iš tautų liėdinimo katilo, kuriame gal jauku ir patogų gyventi materialiai, bet dūstama dvasiniai.

Sukaktuviniais metams artėjant, kada ne tik daug užsimota padaryti, bet eilę darbų ir reikės įgyvendinti, tos kartos įtraukimas svarstomas ne tik mūsųose. Mat, sukaktuvinį metų paskirtis nėra vien savybėje iškilmes rengti, bet tie metai turi didelę ir svarbią propagandinę reikšmę visam Lietuvos laisvės reikalui. Kada vienai jau pasiruošę skirti šimtais tūkstančių dolerių vien propagandos reikalams (pvz. latviai), negalime ir mes Lietuvos vardo palikti nuošalyje. Juk būtina, kad sekančiais 1968 metais apie Lietuvą prabilų ne tik pakviestieji į iškilmes svečiai, bet kad mūsų ir jų balsą išgirstų platesni gyvenamojo krašto visuomenės sluoksniai. Tam tikslui reikia rašytinės medžiagos, reikia iš anksto paruoštų juostų ir plokštelių televizijos ir radijo stotims. Latviai, pvz., numato net siųsti delegacijas į tų kraštų sostines, kur Baltijos valstybių nepriklausomybės idėjai dirva dar visai neparuota.

Žodžiu, toje srityje, nežiūrint visų bendradarbiavimo pastangų, reiškiasi lenktyniavimo tendencijos, į kurias neigiamai pažiūrėjus nebūtų sveika. Į visa tai reiktų pažiūrėti kaip į skatinantį veiksnį, kaip į jėgų ir energijos sustiprinimo piliulę, galinčią priversti ir mus gyviau, sparčiau tą linkme pajudėti. O čia kaip tik labai praverstų įtraukti į talką ir darbą visas mūsų inteligentijos jėgas ir resursus.

TIMELESS LITHUANIA

Buv. JAV pasiuntinio Lietuvoj
Hon. Owen J. C. Norem
knygos antroji laida jau pasirodė!

Tai nėra vien tik istorijos vadovėlis, bet nuoširdaus lietuvių draugo ir lietuvių tautos istorijos objektyvaus stebėtojo vaizdas, patiekias anglų kalboje.

Knyga tinkama ne tik kaip dovana amerikiečių draugams, bet ir mūsų jaunimui, Lietuvą liečiančias problemas suprantančiam angliškai ir sugebančiam tas problemas tinkamai panaudoti ir skleisti.

TIMELESS LITHUANIA gaunama
DIRVOJE,
6907 Superior Ave.,
Cleveland, Ohio 44103

ir pas knygų platintojus.

KAINA 4 DOL.

Užsakant paštu, prašome prijungti 25 c. pašto išlaidoms.

MINTYS IR ŽVILGSNIAI

BOLŠEVIKIŠKAS TROJOS ARKLYS

JULIUS SMETONA

Kiekvieną sykį, kai prisimenu Lietuvą ir visą, kas su ja rišasi -- negrįžtamai nutolusią praeitį ir nužydėjusią jaunystę -- skaudus jausmas paliečia mano krūtinę. Kiek daug ašarų ir kraujo per tą ketvirtį šimtmečio nutekėjo Nemunui į Baltijos jūrą. Nenuostabu kad ir žinia apie Montrealio parodą, apie talentingus lietuvių daininkus ir grakščius šokėjus man pirmiausia priminė nekalbų krauju raudonai nudažytą Nemuną ir neįkvėpė troškimo pasiklausti tų iškiliųjų lietuvių dainų ir pažiūrėti jų šokių. Argi šiandien tinkamas metas gėrėtis šokiais ir dainomis, kai lietuvių tauta, likusi tėvynėje, turį kęsti didžiausias kančias ir jausti virš savęs kabančią amžino ištrėmimo ir plačias Azijos tyrumas ir vienišos mirties šešėlį.

KŪJO IR PIAUTUVO GIMIMAS

Panašus jausmas apimdavo mane tolimos vaikystės metais, kai klausydavusi pasakojimų apie Rusijos revoliuciją, iš kurios gelmių iškilo kujan ir piautavas. Nesupratau tada, kad Rusijos revoliucija įgalino Lietuvą atgauti nepriklausomybę ir nepastebėjau tos pragariškos, viską naikinančios jėgos, kuri trupino vakarų civilizaciją ir jos dvi-tūkstant metų tradiciją bei jos išmintimi sukurtus teisinius ir dorovinius pagrindus. Man tada tebuvo gaila nekaltai nužudytųjų, bet aš nei sapnuote nesapnavau, kad, filosofo žodžiais tariant, "Viskas komunizme yra melas, ir tik jo sugniužimas yra tiesa".

MONTREALIO APGAULĖ

Taigi, ir į Montrealio parodą atsiųstus lietuvių dainininkus ir šokėjus reikia žiūrėti ne kaip į meno aukštybių siekiančius žmones, bet kaip į priemonę apgaulės keliu sunaikinti tremties lietuvių siekimą nepriklausomai Lietuvai atkurti. Tiesa, bolševikų atsivežti Montrealin lietuvių dainininkai ir šokėjai yra pasiekę didelio tobulumo. Tačiau bolševikų tikslas nėra žavėti mus Lietuvos meno aukštybėmis, o parodyti, kad štai girdi, iki šiol žmonės Lietuvoje šoka ir dainuoja ir yra daugiau pasiekę, negu nepriklausomybės laikais. Jie jaučiasi laimingi savo sukomunistintoje tėvynėje. Tad kodėl kovoti prieš komunizmą, jei komunizmas padarė Lietuvą laimingą? Kodėl mums visiems negrįžti į gimtąjį kraštą ir savo protais bei širdimis neprisidėti prie Lietuvos kultūros kėlimo?

VYRESNIŲJŲ KULTŪRININKŲ GUNDYMAS

Tokia išvada yra labai žavi mūsų vyresniesiems kultūrininkams, kurie, atvykę į šį kraštą, nemokėjo prisitaikinti prie naujų sąlygų ir buvo priversti dirbti jiems neįprastą juodadarbio darbą fabrike ir sutikti naujų bendradarbių šypsnius bei patirti jų šiurkštų storžleviškumą. Ar tie vyresnieji ateiviai nebuvę tik pirmieji, kurie žavėjosi bolševikiškosios kultūros pažanga Lietuvoje ir svajingai klausėsi atvežtinių dainuojamų lietuviškų dainų? Ne vienam gal ir sūri ašara nuriedėjo per skruostus ir jiems net į galvą neatėjo, kad bolševikų tikslas yra atvežtinių kultūrininkų pagalba suskaldyti, demoralizuoti ir visai sunaikinti Lietuvos išeiviją, kad tuo pačiu smūgiu būtų užmuštas ir nepriklausomos Lietuvos atkūrimo siekimas.

PASYVUS IR AKTYVUS BENDRADARBIAVIMAS

Mūsų visuomenės santykiavime su iš Lietuvos atsiųstais kultūrininkais reikia išžiūrėti du skirtingus momentus: sovietinių kultūrininkų pasirodymus Montrealio parodoje ir jų važinėjimus po kolonijas organizacijų bei paskirų veikėjų kvietimu. Pirmuoju atveju jų meniški pasireiškimai nepriklauso nuo mūsų iniciatyvos. Agitpropas paspaudė mygtuką, ir lietuvių šokėjai bei dainininkai atsidadė Montrealyje! Jie ten šoka ir dainuoja, nepriklausydami nuo mūsų noro ar nenoro. Antruoju atveju tų dainininkų, šokėjų

dalyvavimas mūsų tarpe yra mūsų iniciatyvos rezultatas. Juk jei mes jų nekviestume, jie negalėtų mums šokti ir dainuoti! Nesuprasdami ar nenorėdami suprasti komunistų vyliavę, mes, tarytum arkliai kietasprandžiai, pasikinkome į komunistų propagandos vežimą ir jį tempiame. Užuo šaukte šaukę pasauliui apie Lietuvos jaunimo sistematingą vežimą į Rusijos gilumą, kurios platybėse jis negali neprazūti, užuo skelbė pasauliui apie dar iki šiol negirdėtą ekonominę lietuvių tautos eksploataciją, Lietuvos rusifikaciją ir lietuvių niekinimą, mes sykiu sukomunistų propagandistais tarytum skelbiam, kad Lietuvoje dabar geriau, negu anksčiau. Tuo slopiname savyje tas jėgas, kurios yra taip reikalingos Lietuvos nepriklausomybės atkūrimui.

NET IR PASYVŲS BENDRADARBIAI NE BE KALTĖS

Kas pasakys apie mūsų paskirus veikėjus bei organizacijas, nesuprasdant komunistinės apgaulės, tinka iš viso ir mūsų neorganizuotai visuomenei. Jos kaltė, betgi, šiuo atveju yra kiek mažesnė, nes jos žinių bagažas yra menkesnis už bagažą vadinamųjų organizacijų veikėjų.

Kaip ten bebūtų, bet kiekvienas mūsų, kurs aktyviai ar pasyviai bendrauja su atvežtaisiais menininkais, tas skleidžia mūsų tarpe komunistinės propagandos nuodus ir žudo lietuviškojo pasipriešinimo dvasią.

Kalinių daina

Tėviškės Žiburiai rugsėjo 7 d. laidos vedamajame "Kalinių daina", ta pačia tema, kaip ir J. Smetona rašo, jog "Pavergtos tėvynės lietuvių daina ir muzika atskamba į mus daug gilesniu aidu ir pasiekia širdies gelmes, juoba, kai ji perduodama iškilia forma. Kiekvienas tautietis pajunta, kad tuo būdu prabyla tikrosios Lietuvos balsas, kurį stengiasi užslopinti kiekvienas okupantas. Gera žinoma, kad dabartinėje Lietuvoje į meno sritį yra priversta daug propagandinio šlamšto, kuris sunaikina be nuvertintą tikrąjį meną. Reikia betgi konstatuoti, kad Kanadoje, bent šiuo atveju, to propagandinio šlamšto buvo išvengta. Dėlto meninės programos atliktų koncertų Kanadoje buvo kultūringos ir visų nuoširdžiai sutiktos. Vienur kitur jas drumstė rengėjų neišmaningumas bei noras parodyti kanadiškąjį ar amerikietiškąjį raudonumą.

Besigėrint pavergtosios Lietuvos žmonių menu, visdėlto kyla graudus jausmas -- juk tie žmonės yra savotiški kaliniai! Jų laisvę suvaržyta ne tik Lietuvoje,

bet ir užsieniuose. Tai buvo aiškiai matyti Kanadoje, kur koncertuoti vykstančius menininkus visą laiką lydėjo politiniai sovietų atstovai, neturį nieko bendro su menu. Iš to galima daryti išvadą, kad nekitai yra ir pavergtoje Lietuvoje. Juk ten visas gyvenimo sritis yra apraizgiusi politinė kontrolė, kuri ir menininkams nedaro išimčių. Propagandistai, žinoma, nenori prisipažinti ir tvirtina, kad Lietuva laisva, o kairurie jų sako -- netgi nepriklausoma. Esą išbujojęs menas tai liudija. Bet tai nerimtos propagandinės frazės. Kai Sov. Sąjunga okupavo Lietuvą, visas propagandinis aparatas šaukė: atnešim laisvę. Tie patys šūkių kartojami ir dabar. Tai gi, nieko naujo. Bet nuotų šūkių vergija netapo laisve. O jeigu toje vergijoje vis dėlto išaugo talentų, tai ne pavergėjų, o pavergtųjų nuopelnas. Jie, nežiūrint priešpaudos, partinės kontrolės ir kitų sunkumų, prasiveržė savo talentais ir pastangomis. Juk ar kalėjime neatsiranda vertingų dalykų bei kūrinų? Ir ten, nežiūrint visų suvaržymų, ne

vienas išmoksta menų, amatų, net knygas parašo. Tad ar galima sakyti, kad kalėjimo sistemos dėka tie dalykai atsirado? Anaipol! Laisvės sąlygose jie būtų žymiai daugiau suklestėję.

Pavergtosios Lietuvos menininkų atsilankymas Š. Amerikoje vertintinas pirmiausia kaip tautos širdies balso suaidėjimas ir netiesioginis prabilimas į tuos, kurie negali pasiekti savosios tėvynės. Tai tarsi bandymas nugalėti tą dvasinį ir fizinį nuotolį, kuris vis didėja tarp tėvynės ir išeivijos. Deja, kita medalio pusė yra tamsesnė -- ji turi pridengti politinį atspalvį. Pavergėjas, išleisdamas iš tautų kalėjimo mūsų tautiečius menininkus koncertuoti išeiviams, siekia politinių tikslų. Visų pirma jam rūpi nutildyti išeivijos veiklą, nukreiptą prieš Lietuvos pavergėją: žiūrėkite, kokie šaunūs jų menininkai, gėrėkitės, dėkokite ir nustokite kalbėti apie vergiją, nes jos nėra! Tai ypač pabrėžia, kad ir netiesiogiai, su menininkais važiuoją politiniai propagandistai. O kai išeivija nustos kalbėjusi apie Lietuvos pavergimą, nekaltės nei Kanada, nei JAV, nei kiti kraštai. Tada vergija galutina bus pavadinta laisve. Antra, pavergtosios Lietuvos menininkus stengiasi panaudoti vietiniai komunistai. Rengdami jų koncertus, jie bando stiprinti savo veiklą, suburti atšalusius narius, atkreipti dėmesį į save naujųjų ateivių ir laimėti jų simpatijas. Ir, reikia pasakyti, atsiranda viena kita sumišusi žuvelė, kuri lengvai patenka į sovietinį bučių. Kiti gi, pasiklausę menininkų, suminkštėja, lyg odisejinių sirenų balsą išgirdę. Bet tai negausūs atvejai. Sąmoningoji, patriotinė išeivija moka skirti politines miglas nuo tikrojo tautos balso".

"GARBĖS PILIEČIAI"

Vilniaus miestui pridėjo dar tris "garbės piliečius": rusų raketinės kariuomenės vadą maršalą N. Krylovą, rusų aviacijos maršalą J. Savickį ir generolą pulkininką V. Oburhovą. Tie nauji "Vilniaus piliečiai" gyvena Maskvoje ir atitinkami raštai jiems buvo įteikti tenai. Ta garbė jiems pripažinta už tai, kad 1944 metais dalyvavo Vilniaus rusų naudaui atsigrobime iš vokečių. (ELTA)

PLEČIA DUJŲ TINKLĄ

Degamųjų dujų (iš Dašavos, Ukrainos) tiekimo vamdžiai šį rudenį pasiekė ir Klaipėdą. Netrukus pradėti tiekti dujas žada ir Jonavoj. Naujojoje Akmenėje. Telsiuose, Kretingoje ir Palangoje. Į Vilnių dujos buvo atvestos 1961 metais.

Klaipėdos miestui dujos ne naujiena. Šis miestas jų turėjo iki 1944 metų su bombardavimo. (Gaminosi iš akmenų anglies). Tik dabartiniam Klaipėdos gyventojams tai visiems dujos bus naujiena, kadangi gyventojų, kurie kada čia gyveno ir, tarp ko kita, naudojo taip pat ir dujomis, dabar Klaipėdoje nėra su žibu. riu ieškodamas nesurastum. (ELTA)

IMPRESIONISTINIAI PAVEIKSLAI

Arba pluoštas įspūdžių apie senus draugus

(2)

Savaitei kitai prabėgus, šilumą rudenio popietę, mudu antrą kartą susitikom beveik toje pačioje gatvės sankryžoje. Bernardas ir vėl mane prikalbėjo prie sienos tuo pačiu klausimu. Bandžiau jam aiškintis, gal net burnoti prieš naują valdžią, kai staiga iš kažkur mudviejų tarpe atsirado prof. V. Mykolaitis - Putinas, Bernardas, nieko nelaukdamas, tuoj jam išdėstė mano užsispyrimą, apibūdindamas jį kaip rizikingą žaidimą. V. Mykolaitis - Putinas, tas didis poezijos meno meistras, kuriam nuo seno jaučiau gilią pagarbą, ramiai žvilgsniu mane apžvelgė ir tarė:

-- Ir aš tų naujų anketų dar neužpildžiau. Einam, Santvarai, Rašytojų s-gos būstinė antrojo pusėj gatvės.

Iš tikro toji būstinė tada dar nebuvo įsikūrusi ištaigiuose Vailokaičio rūmuose, jos nauja ir liet. rašytojų nerinkta valdžia dirbo poroj kambarių gal buv. Šaulių s-gos namuose, o gal jų kaimynystėje. Prof. V. Mykolaitiui - Putinui aš nedrįsau spirtis, pagaliau, jeigu jis eina, tai tikrai nėra kaip ir man atsilikti. Prislėgtom nuotaikom, mažai ką tekalbėdami, Putinas, Brazdžionis ir aš perėjom skersai Laisvės alėjos ir netrukus atsidūrėm tarybinių rašytojų s-gos būstinėje.

Petras Cvirka, mano kaimynas ir okupantų "išrinktas" s-gos pirmininkas, sutiko mus pagal savo būdą -- atšakiai ir arogantiškai. Ypač man jis tėsė keletą kandžių frazių, žinoma, aš nelikau jam skolingas, visa tai būtų įdomus žmogiškų santykių epizodas, bet... gal atsiiras tinkamesnė proga apie tai pakalbėti.

Čia miniu tik faktus: anketas užpildėm, palikom jas p. Cvirkos rankose, tačiau aš Rašytojų s-gon buvau priimtas tik 1941 m. kovo pabaigoj ar balandžio pradžioj (deja, Valst. Teatre dirbusio maskviečio Volkovo dėka, kaip libretinio meno specialistas), o mūsų valstybinės literatūros premijos laureatas Bern. Brazdžionis iš viso ton organizacijon nebuvo įleistas...

Kas nors kiek pažįsta sovietinio gyvenimo stilių, kas atsimeina valdžios atstunto ir pasmerkto nedalia, tam nesunku bus suprasti, kokioj būmėje ir kokiam nekritume ištisus metus turėjo gyventi poetas Bern. Brazdžionis. Retai jį tuomet tesutikdavau, bet sutikęs visada matydavau vargą jo aprangą ir kančią veide. Okupantui nebuvo svarbi Brazdžionio talento jėga, gal-

STASYS SANTVARAS

votrūkčiais jo siekiami tikslai buvo akivaizdūs -- mūsų tautinės ir asmeninės laisvės kapai.

Vokiečių okupacijos metu (1941-44 m.) mes negalėjim per daug atkusti, taip pat, kaip zūkiai, kad kur nors neįkliūtumėm, turėjom karpyti ausim, bet iš lėto grįžo pasitikėjimas žmogum, atsigavo ir šiltesnė pasidarė draugystė. Tie keleri metal, kai karo laiko nepritekluose stengėmės dirbti visom jėgom, kai nebuvom saugūs ir nuo naktinio Gestapo agentų apsilankymo, mudu su Bern. Brazdžioniu gerokai suartinom.

Galima sakyti, pagrindų buvo suorganizuotas literatūros salonas, kurio narių susirinkimai būdavo rengiami vieną kartą per mėnesį vis kitoj pastogėj. Tų narių negalėjo būti nei šimtai, nei dešimtys, jų buvo tik keliolika, bet visi mes degėm savarankaus ir laisvo pasisakymo troškuliu. Ir per daug nepolitika vom -- dažniausiai kibom į tautinės literatūros ir tautinės kultūros problemas, nes daugumai mūsų atrodė, kad tai yra mažiau pavojinga okupantų akivaizdžiai.

Poetas Bern. Brazdžionis tame "salone" buvo itin gyva siela -- drąsus savo nuomonės reiškime, taiklus savo brandžiom mintim vienokio ar kitokio pobūdžio pokalby, eruditas literatūros meno baruose. Nors ne visuomet mudviejų nuomonės sutapdavo, kaip du vandens lašai, ilgainiui tame sambūry mudu sudarėm lyg atskirą duetą.

Minimam salone, rodos, 1943 m. pradžioj, gimė poetas Jasmantas, tada kun. St. Ylos pramintas "nežinomuoju poetu". Atseit, bičiuliai rūpestingai puresno dirvą ir rengė naujo dainiaus pasirodymą! Dabar, 1965 m. Antanas Jasmantas išleisdino savo eilėraščių rinkinį, pavadintą Gruodu, ir iš karto buvo apdovanotas Liet. Rašytojų d-jos premija.

Anuomet, gėdu vakarą, kai vokiečių okupacijos kėsiai darėsi vis rūstesni, Jasmanto eilėraščius mes skaitėm su smalsumu, su regimu vidiniu karščiu ir savo nuomones apie juos tarėm. Bern. Brazdžionis savo vertinime gal buvo daugiau atsargus negu entuziastingas -- nežinomo poeto kūryboj jis išvėlgė ryškia R.M. Rilke's poetinės kūrybos itaką. Aš, pagal savo būdą, pakilau Jasmantą ginti -- mane im ponavo jo eilių formos šviežumas, jo eilių muzika. Dvikovė

vyko "nežinomo poeto" akivaizdoj, nes tada nei Bernardas, nei aš nežinojom, kad nežinomasis yra mūsų pažįstamas dr. Ant. Maceina, nuolatinis sambūrio susirinkimų dalyvis...

Tvirtai koją kojon su Bern. Brazdžioniu pradėjom žengti, kai atsidūrėm tremty, Vokietijoj. Ten išgyvenom šiltų, džiaugsmingų ir nemažą sūrių dienų. Pvz., kai prasidėjo vyr. rašytojų puolimai -- dažnu atveju būdavom abu ir antaštrių šaikių pakratomi!

Rašytojų d-jos valdyboj Bern. Brazdžionis buvo patikimas ir itin tvirtas mano ramstis. Jis buvo greitas patarimu, vienkia ar kitokia sugestija, buvo greitas savo morale parama ir konkrečių darbų. To darnaus sutarimo dėka su juo ir d-jos valdyba Vokietijoj buvo suaukti du liet. rašytojų sąskrydžiai. Bernardo suredaguotas ir išleisintas metraštis Tremties metal, buvo suorganizuotos lit. premijos ir surengtos trys literatūros šventės, dar ir šiandien atskambančios mūsų didesniar mažesnių kūrybinių laimėjimų atgarsiu.

(Bus daugiau)

HELP WANTED MALE

EXPERIENCED HELP WANTED FOR STEEL WAREHOUSE operators for SLITTER OVERHEAD CRANE and SQUARE SHEARS STEADY WORK
MANDELL STEEL
18030 Rialto, Melvindale, Mich.
(93-96)

The Stroh Brewery Company, Detroit, Michigan 48226

ZIP!

ir atdara!

Dabar Stroh's patogus aštuonių paketas dar patogesnis. Greitas patraukimas ir dėžė atsidaro. Čia dar kitas patogumas: Stroh's naujas atsukamas kamštis kiekvienai bonkai.

Tik pasuk kamštį ir išpilk Stroh's. Žvalgykites naujo zip -- atidarymui paketo. Pasiimkit paketą aštuonių negrąžintinių bonkų Stroh's.

Stroh's

Amerikos vienintelis liepsnoje darytas alus

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS. PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Metinis dividendas 4 3/4% išmokamas du kart per metus už visus taupymo sąskaitus.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD • CHICAGO, ILL. 60608
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

Vyt. Alantas

RENEŠANSAS ŽEMAITIJOJE

NOVELĖ

(4)

-- O tu man pasakyk, gerbiama, kokiam perkūnėliui tu visa tai dabar man primeni? -- aš ėmiaune juokais pykti. -- Ar tu pasidarei ponios Bacvinskienės ambasadorius? Žinok, kad jokia Bacvinskienė man seniai nebeegziistuoja, supranti?

-- Aš tau pasakysiu kodėl, -- atsakė jis nesikarščiuodamas. -- Jei ponja Bacvinskienė ir jos dukrė šiandien yra didelės patriotės, tai tavo nuopelnas. Tu mums lietuvių literatūrą dėstai su tokiu užsidegimu, kad mes visi aštuntolai žavėjomės. Vanda buvo išauklėta lenkų kultūros dvasoje, o tu pasikalbėk šiandien su ja! Kokia patriotė! Aš pats į lietuvių literatūrą žiūrėjau abejingai, bet paskum pamėgau. Tu mums visiems atvėrei akis.

-- Tu nieko nauja man nepasakei: aš pats tai žinau, patį Vanda man paskum pasakojo. Nėra prasmės ir reikalo žarstyti praeities pelenus.

-- Ir užgeso mano saulė ką tik patekėjusi! -- jis padėklamavo mano eilėraščio "Mirusi saulė" pirmąją eilutę.

-- Šventa teisybė, brolyti: mirusi saulė, kapas, kryžius, penlenai... -- aš pridūriau.

-- Bet juk tu mylėjai Vandą? -- paklausė jis tyliai.

-- Mylėjau! Aš ją dievinau, supranti? Bet tai buvo prieš aštunoliką metų.

-- Ir dabar tu visai visai ją užmiršai? -- mane erzino jo kažkoks prasmingas šypsnyš ant lūpų.

Aš galėjau meluoti savo draugui, bet negalėjau meluoti pats sau. Aš tada gyvenau Žemaitijoje aštuonis mėnesius, bet tas trumpas laikotarpis buvo toks spalvingas ir taip giliai įsmigo mano atmintin, kad aš jį lyginau su puikia padaira, kuri staiga atsiskleidžia prieš tavo akis pakilus ant kalniuko ir dingsta nusileidus pakalnėn. Tai ankstyvoje jaunystėje sutikta moteris man padarė įtakos visam gyvenimui. Sunkiais savo gyvenimo momentais aš visada atsimindavau jos taip atkakliai man kartotus žodžius: "Tu turi būti didelis rašytojas, tu turi būti labai didelis rašytojas, kitaip aš tavęs ne-

mylėsiu!" Aš niekad nevaizdavau jos savo raštuose, bet jos dvasia buvo įsisunkusi į kiekvieną mano kūrybos eilutę. Ji buvo mano didžioji kritikė: parašęs vieną ar kitą dalyką, aš klausdavau save, kaip tai patiktų Vandai? Juo atkakliau aš bėgau nuo savo atsiminimų, juo atkakliau jie mane persekiojo. Kiek kartų aš širdauant savęs apšaukdamas save bepročių ir idiotu ir galuodamasis išmesti ją iš savo minčių ir gyvenimo ir tiek kartų aš turėdavau pralaimėti: ji visada grįždavo lūdna ir triumfuojanti. Kaip galėjai išjungti orą, kuriuo kvėpuoji?

-- Kodėl neatsakai į mano klausimą? -- pažadino mane iš susimąstymo draugo žodžiai.

-- Mano atsakymą tu greit išgirsi, -- aš nusišypsojau ir išėjau iš seminaro.

-- Čia! -- mūrmtelėjau aš eidamas koridoriumi. -- Švakar susirinksiu su Šipa, paprašysiu jos rankos ir viskas bus amen...

Šulig tais žodžiais aš žvilgtelėjau į naujokų sąrašą ir sustojau kaip įbestas: pirmosios eilės buvo užrašyti du žodžiai: Gintė Bacvinskytė. Aš susijaudinau neišpasakytai, ir lyu arindys susiūbavo po mano kojų. Man dingtelėjo galvon, kad savo paskaitos gal aš nebeturėčiau skaityti, gal aš turėčiau pasikviesti senimą ir jam pasakyti, kad dėl susidėjusių aplinkybių šiandien savo paskaitos negaliu skaityti. Bet ko aš išsigandau? Juk tai neįtikėtina! Širutis sakė, kad Bacvinskytė šiemet baigusi gimnaziją, tad visai natūralu, kad, įsidėjusi brandos atestatą, atvažiuo studijuoti į universitetą. Juk tai natūralu, visai natūralu, -- lačiau aš sau į galvą ir su ta mintimi lėjau į auditoriją.

Visi studentai atsisėjo ir man pasirodė, kad auditorijoje užviešpatavo daug sunkesnė ir prasmingesnė tylą kaip kad tokiais atvejais būdavo anksčiau ir kad visi židri į mane smalsiai ir pašalpiai, tartum sakydami: mes žinome tavo paslaptį!

Kai visi susėdė, iš savo katedros aš tuojau ją atpažinau. Ji sėdėjo maždaug toje pačioje vietoje, kaip ir jos motina Vanda gimnazijoje: antroje suolu eilėje nuo lango, beveik auditorijos viduryje. Tikrai, ji labai panašėjo į savo motiną, tik buvo stambesnė, platesnių pečių, ir jos plaukai nebuvo tokie juodi. Ant jos krūtinės labojo tas pats senas motinos medaliūnas ir ant rankos švytėjo ta pati sena apyrankė. Merginos veido bruožai buvo švelnesni, tartumant jos motinos veido būtų buvę uždėti minkštesni spalvų tonai. Be abejo, tai Bacvinskio įtaka, -- pagalvojau. Kada tik aš pažvelgdavau į ją paskaitos metu, jos be galo prasmingas žvilgsnis visada būdavo atkreiptas į mane. Ji nedarė jokių užrašų, kai kiti studentai: ji tik žiūrėjo į mane. Man rodėsi, kad jos akys aš matau visokių išgyvenimų gamą: pasigėrėjimą, lūdesį, smalsumą, pasididžiavimą, nusi-

minimą, džiaugsmą ir t.t. Ir staiga man kilo klausimas: ar ji žino savo motinos paslaptį?...

Niekad man nebuvo taip sunku kalbėti studentų auditorijai kaip tą vakarą. Aš stengiausi sustelkti ir negalėjau. Gerai, kad aš tą paskaitą jau buvau skaitęs nebe vieną kartą ir beveik žinojau ją atmintinai. Aš kalbėjau studentams viena, o mano mintys prieš mano norą klaidžiojo kitur. Ta mergina lyg pravėrė langą į mano tolimą jaunystę, ir aš negalėjau jo užtrenkti. Širutis minėjo mano eilėraščių "Renesansas Žemaitijoje", bet jis nežinojo kokiomis aplinkybėmis aš jį tada parašiau.

Anais laikais Lietuvoje dar tebebuvo gražus paprotys per Velykas vizituoti savo draugus ir pažįstamus. Pirmą Velykų dieną mes su Pėteraičiu pradėjome lankyti savo kolegas mokytojus ir moksleivių tėvų namus beveik iš pat ryto. Oras pasitaikė puikus: šiltas, saulėtas, tikras pavasaris. Šeimninėkės mus, "ponus mokytojus" sutikindė išskėtomis rankomis prie karališkai apkrautų stalų. Būtinai reikėdavo ką nors paragauti ir vieną kitą stiklinuką išgerti. Pavakariop jau gerokai įsilinksminę mes užsukome ir pas ponus Krauskus. Žinoma, ten radome ir savo direktorių Bacvinskį. Valgomajame užė senimas, jaunimas sukūnėjosi susimetęs salone. Mes, kaip rimtiems pedagogams pridera, prisidėjome prie senimo, bet netrukus šalia mūsų atsirado Vanda ir samokslininkės tonu pusbalisiai pasakė:

-- Ponai mokytojai, prisidėkite prie mūsų: mums trūksta šokėjų.

Pėteraitis svyravo, žvalgėsi Bacvinskio, bet as jau buvau gerokai kaukstelėjęs, paėmiau savo auklėtinę už parankės ir atsidūriau salone. Kampe ant staliuko senas patefonas griežė kažin kokią dar senesnę tangą. Vanda šoko puikiai ir taip lengvai, kad aš vis bijojau, kad ji neišslystų iš mano glėbio ir nedingtų anapus lango pavasario padangėje. Aš buvau apsvaigęs nuo lietuviškų krupnikų, pavasario nuo tos trapios grakščios būtybės, kurią laikiau savo glėbyje daug tvirtčiau, kaip leido konvencijai. Ji nesipriešino, anaipol... Kaip per miglas mačiau tarpduryje stovintį Bacvinskį ir kandžiojantį savo pablyškusias lūpas. Bet man buvo vistiek...

Tą naktį ilgai klaidžiojau po parką, stovinėjau ant Babrungo krantų ir žvalgiausi į renesanso statulas ant kunigaikštisčių rūmų stogo. Parėjęs vėlai naktį namo parašiau eilėraščių "Renesansas Žemaitijoje". Tą eilėraščių galvojau įtraukti į montažą, kurį mane prašė aštuntolai parašyti savo atsilveiklinimo vakarui.

(Bus daugiau)

HELP WANTED MALE

THE
CLEVELAND
PNEUMATIC
Tool Co.3784 E. 78 St.
Cleveland, Ohio
341-1700A Subsidiary of
PNEUMO-DYNAMICS
Corp.MACHINISTS
TO WORK ON
AERO SPACE
MISSILE and
Aircraft ComponentsKELLER-
HYDROTEL
Contouring and profiling
MachinesHORIZONTAL
BORING
MILLSTURRET
LATHESGAP TURRET
LATHESENGINE
LATHESMILLING
MACHINESRADIAL
DRILLSNUMERICAL
CONTROLLED
MACHINESGAUSITE GERA VALANDINI
ATLYGINIMA IR VISUS PRIEDUSInterviewing Hours
8:15 A.M. to 5 P.M.
OR CALL
341-1700for an interview convenient
for you.Skaityk ir platink
DIRVĄCLEVELAND
IR APYLINKĖSE• Jūratė Karaliūtė rug-
sėjo 2 d. baigė Kent State
Universitetą Bachelor of
Science in Education laips-
niu ir gavo paskyrimą mo-
kytojos darbui East Clevel-
lande.Jūratė priklauso Lietu-
vių Studentų Sąjungai ir
yra veikli Korp! Neo-Lithu-
ania narė. Šiuo metu eina
įždininkės pareigas Korp!
Neo-Lithuania Valdyboje.* ATEITININKŲ IŠ-
KYLA ruošiamas rugsė-
jo 16 d. (šeštadienį) Dr.
J. Balčiūno rezidencijoje,
Strassbourg, Ohio.
Išvykstama iš Šv. Jur-
gio parapijos aikštės 9
val. ryto.Norintieji iškyloje da-
lyvauti praneša Daliai
Zylytei telef. 531-2879.MUZIKĖS REGINOS
BRAZAITIENĖS 25
METŲ JUBILIEJUSNaujosios parapijos cho-
ras rengia š. m. rugsėjo 17
d., sekmadienį, 4 val. p. p.
šios parapijos auditorijoje
muzikės Reginos Brazaitie-
nės 25 metų veiklos jubi-
liejų. Meninę programą at-

HELP WANTED FEMALE

Opportunity for Professional Help
REGISTERED NURSES
For all services & all shifts. Excellent
salary \$475.00 to \$750.00 per month
depending on education, experience &
qualification.Also
MALE OR FEMALE REGISTERED
OCCUPATIONAL THERAPIST
Salary commensurate with experience
& ability.
Liberal personnel policies & fringe
benefits.Apply call or write to
Personnel Director
GOOD SAMARITAN HOSPITAL
800 Forest Ave., Zanesville, Ohio
(93-97)

NURSES WANTED

RN's, LPN's, Aides: 3 to 11, and 11
to 7 shifts. Beautiful new 63-bed
General Hospital in the heart of
the Adirondacks. All benefits. Ap-
ply Director of Nursing, Saranac
Lake General Hospital, Saranac
Lake, New York. (93-97)

liks vietiniai menininkai.

Regina Brazaitienė, gi-
musi šiam krašte, išaugo
didžiai susipratusių lietuvių
menininkų Vinco ir Stelos
Greičių šeimoje. Be Regi-
nos jie išaugino ir išleido
į aukštuosius mokslus sūnų
smuikininką Vincą, sūnų
gydytoją chirurgą Praną ir
dukterį mokytoją Stelą. Su-
kaktuvinininkės tėveliai Vin-
cas Greičius, kaip muzikas
ir kompozitorius, o Stela
Greičienė, kaip daininkė,
koloratūrinis sopranas, sa-
vo plačia veikla labai daug
yra pasidaravę lietuvių
vardo garsinime ir lietuvių-
bės išlaikyme. Regina pir-
mas piano ir teorijos žinias
įgyjo pas savo tėvelį muz.
V. Greičių, kuris buvo bai-
gęs universitetą mokytojo
diplomu pianino srityje.
Vėliau ji baigė muzikos
studijas Cleveland Music
School Settlement.1942 metais Regina, kle-
bonui kun. J. Angelaičiui
prašant, pradėjo vargonin-
kauti šioj lietuvių parapi-
joj. Per tuos 25 metus šios
parapijos organizacijos yra
turėjusios daugybę paren-
gimų, o tų parengimų me-
nines programas beveik vi-
sados yra parengusi vienui
viena sukaktuvinininkė. Pa-
rengimuose, statant vaidi-
nimus, ji būdavo ir režisie-
rė. Iš didesnių vaidinimų
tenka paminėti Miko Pet-
rausko "Šventoji Naktis",
Mato Grigonio "Katriutės
Gintarai", operėtės "Biru-
tė", Prano Zarankos "Su-
batos Vakarelis" ir kt. Be
to, sukaktuvinininkė niekad
neatsisakydavo talkinin-
kauti Vyčių, Balfo, Alto,
Lietuvių Bendruomenės ir
kitų organizacijų parengi.

MALE

QUALITY
ASSURANCE
ENGINEERExcellent opportunity for a
young man with a quality
control background and some
college preferred. Must be ca-
pable of establishing inspection
requirements and developing
statistical methods in quality
control.

Send resume to:

CLEVELAND
PNEUMATIC
TOOL COMPANY3781 East 77 Street
Cleveland, Ohio 44105An Equal Opportunity Employer
(96-98)QUALITY CONTROL
INSPECTION
SUPERVISORThe right man with a machine
shop background in the as-
sembly, sub-assembly, and re-
ceiving inspection areas will
find splendid opportunities, in
a progressive and expanding
company. Prefer a man with
experience in aircraft parts,
etc.

Liberal fringe benefits

Send resume to: Salary Per-
sonnel Manager.CLEVELAND
PNEUMATIC
TOOL COMPANY3781 East 77 Street
Cleveland, Ohio 44105An Equal Opportunity Employer
(96-98)

WANTED AT ONCE

1ST CLASS

ALL AROUND MACHINISTS
Must be able to set up work from
Blue Prints & Close Tolerances
and

MACHINE ASSEMBLERS

Job shop type work.

For day & night work.

Steady work.

AMERICAN PACKAGING CORP.

Route 8 Hines Hill Rd.

Boston Heights, Ohio

(A quarter mile North of Turnpike)
(94-100)

mams.

Visus lietuvius maloniai
prašome atsilankyti į mūsų
mielos muzikės Reginos
Brazaitienės 25 metų veik-
los jubiliejų. Organizacijos
ar pavieni asmenys, norin-
tieji sveikinti sukaktuvinin-
kę žodžiu ar raštu, prašome
pranešti A. Kazėnienei,
18313 Lasalle, Cleveland,
Ohio 44119, tel. 486-3406.

Alė Mikšienė

• VYRESNIO AMŽIAUS
MOTERIS, neseniai aplei-
dusi ligoninę, skubiai ieško
apsigyvenimui kambario.
Laikiniai reikalinga priežiū-
ra. Skambinti 531-0284 po
6 val. vak.NAUJOSIOS PARAPIJOS
RAJONEEuclid Barber Shop
559 East 185 Street

lietuvis kirpėjas —

VINCAS GELGOTAS.

Kirpykla atidara nuo 8
val. ryto ligi 6 val. vak., iš-
skyrus trečiad. Šeštadie-
niais ligi 5 val. vak.

(90-97)

CHEVROLETO AUTOMOBILIŲ ATSTOVAS

Vytautas
BALASsveikina visus savo
klijentus ir prane-
ša, kad šiuo metu
naujoje darbovietė-
jeJIM CONNELL CHEVROLET
14481 Euclid Ave. Telef. 851-3300yra pasiruošęs greitai ir sąžiningai
patarnauti.Š. m. rugsėjo 21 dieną kviečia visus apžiūrėti
1968 m. Chevroleto modelius.• Apdraudos reikalais ge-
riausius patarnavimus gau-
site kreipdamiesi į Z. Obe-
lenį tel. 531-2211.• Prieš atnaujinami sa-
vo namų ar automobilių
draudimus, palyginkite sa-
vo mokestį paskambindami
V. Giedraičiui tel. 944-6835.PIRKITE MAY'S KASDIEN: MIESTE 9:30 IKI 5:45; PIRMAD. IR KETVIRTAD.
IKI 9 VAL. VAK. SKYRIUOSE KASDIEN 9:30 IKI 9:30
NAUDOK EAGLE STAMPS KAIP PINIGUS MAY'S KRAUTUVĖSE

MAY'S ALL 7 STORES BASEMENTS

Ateina šaltos dienos!

Berniukams Orlono®
medžiagos
sezoniniai paltai

10.99

Pagaminti pardavimui už 14.99! Išver-
čiami bent kuriam orui paltai 100%
medvilnės su 100% Orlono® acrylo
išimamu pamušalu. Išimtinės kokybės
paltai juodos, pilkšvos ir rusvos spal-
vos. 8-20.Berniukams flanelės
pamušalu kelnės100% medvilnės flanelio
pamušalas. Juodos, pilkš-
vos, rudos ir mėlynos.
6-14.

3.99

BASEMENT BOY'S FURNISHINGS,
ALL 7 STORES INCLUDING SHEFFIELD

Geriausias pirkinys..!

Siauros medvilnės Jeans
kelnės vyrams

2.99

Palyginkite su \$4.98

Stilius pritaikytas jauniems vyrams.
100% medvilnės denim ar medvilnės
corduroy! Jauniems vyrams stilius pri-
lygstas Vakarams... Smelio ir alyvi-
nės spalvos. 28-36.Priimami užsakymai paštu ir telefonu.
Saukite CH 1-3070BASEMENT MEN'S CLOTHING,
ALL 7 STORES INCLUDING SHEFFIELDNaturally
SUPERIOR
SAVINGS13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.
CLEVELANDHOME and
REMODELING
LOANS

INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo6621 Edna Avenue
EN 1-1763936 East 185th St.
KE 1-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

PASIRAŠE SUTARTI SU OPEROS TEATRU

Solistas tenoras Leonas Baltrus pasirašė sutartį su vokiečių teatrų agentūra 1968-69 metų sezonui dainuoti Dortmund'o Operos teatre.

Rugpjūčio 20-21 d.d. solistas davė sėkmingus koncertus Amsterdame, Olandijoje, akompanuojant garsiam olandų pianistui Ge Van Toorenburg.

Solisto adresas Amerikoje, L. A. Baltrus, 150 Remington St., Rochester 21, New York, U.S.A. (A.S.)

NAUJA SAS VALDYBA

Rugsėjo 1 dieną įvyko Studentų Ateitininkų Sąjungos metinis suvažiavimas Baltijos stovyklavietėje, Kanadoje, kuriame buvo išrinkta nauja Centro Valdyba 1967-1968 metams. Valdybą sudaro: pirmininkas Vaidis Valaitis; vice-pirmininkė Elena Bradūnaitė; sekretorė Dalia Bakaitytė; užsienio reikalų sekretorė Aldona Zailskaitė; iš-

dininkas Vacys Šaulys; Spaudos ir Informacijos skyriaus vedėjos Aldona Masilionytė ir Irena Rušėnaitė; nariai Rimas Gedėka ir Kęstutis Girnius.

• Dr. Leonas Kriaučeliūnas, JAV Lietuvių Bendrojo menės Tarybos narys, su šeima Darbo Dienos savaitgalį aplankė Expo 67 Montrealyje ir dalyvavo Kanados Lietuvių Dienoje.

• Jonas Jasaitis, JAV Lietuvių Bendrojo menės Centro valdybos pirmininkas, Darbo Dienos savaitgalį lankėsi Montrealyje ir dalyvavo Kanados Lietuvių Dienoje. Šia proga turėjo pasikalbėjimus su Kanados Krašto pirmininku Antanu Rinkūnu Kultūros Kongreso klausimais ir JAV LB CV ir VLIKą liečiančiais klausimais tarėsi su Vliko pirmininku dr. Juozu Valiūnu.

• JAV ir Kanados Lietuvių III-sios Tautinių Šokių Šventės repertuare numatyti keturi šokiai — žaidimai mokyklinio amžiaus vaikams. Šokių šventė įvyks 1968 m. liepos mėn. 7 d. International Amphitheatre, Chicagoje.

• Algirdas Pužauskas, Antanas Kučys ir Mečys Valiukėnas, III-jame Kultūros Kongrese pakviesti konferencijai spaudos sekcijoje.

Spaudos sekcijos pranešimuose ir diskusijose kviečiami dalyvauti visi, kurie domisi lietuvių spaudos klausimais.

• Jonas A. Stiklorius išrinktas Philadelphia LB apylinkės pirmininku.

Vienintelėje Amerikoje lietuvių gimnazijoje Kennebunkporte, kuriai vadovauja lietuviai pranciškoniai, prasidėjo mokslas. Į gimnaziją priimami tik lietuvių kilmės berniukai. Vyt Maželio nuotrauka

MOKSLO METAI SV. ANTANO GIMNAZIOJE

Sv. Antano gimnazijoje mokslo metai pradėti rugsėjo 5 d. Priimta 101 mokinys. Tai tiek, kiek jų patogiai gali tilpti bendrabuty. Apie 20 prašymų gimnazijos vadovybė negalėjo patenkinti, nes buvo daroma griežta mokinių atranka tiek gabumų, tiek elgesio atžvilgiu. Visi mokiniai gyvena bendrabuty, ir visi yra lietuviai.

Šiais mokslo metais yra pakeitimų bei pagerinimų. Atnaujintas gimnazijos vidus, padidinta laboratorija ir biblioteka. Gimnazijos direktorium paskirtas T. Augustinas Simanavičius, bendrabučio vedėju — T. Juozapas Bacevičius. Šiemet sutelkta ir daugiau mokytojų. Gimnazijoje dirba 20 mokytojų ir instruktorių. Pakviesti du jauni mokytojai iš Chicago — Edmundas Praninskas ir Juozas Kulys. Turint gausesnį

mokytojų būrį, daugiau bus kreipiama dėmesio į mokinių auklėjimą bei priežiūrą. A.

BOSTON

• Lituanistinė mokykla pradės darbą rugsėjo 16 d. Sv. Petro parapijos mokyklos patalpose So. Bostone.

9 val. ryto bus moksleiviams ir jų tėvams pamaldos, o tuoj po pamaldų — mokinių registracija ir pirmosios pamokos.

Mokyklai visokeriopą paramą ir globą teikia Sv. Petro lietuvių parapijos klebonas kun. Antanas Baltrašunas.

• T. Babuškinaitės-Vasiliauskienės baletų studijos po vasaros atostogų vėl pradeda naują sezono darbą.

Bostone jos studija yra 1108 Boylston St., Sharran, Mass.

Antradieniais nuo 3:30 val. iki 7 val. popietį ji mokykla baletui meno dar ir Brocktone — Ballet Theater of Brockton, Inc., War Memorial Bldg., West Elm St. Energingoji baletų mokytoja dar dėsto baletą įvairiose studijose Cape Code, kur ji kas savaitę pastoviai važinėja iš Bostono.

• L. B. rengiama Tautos šventė įvyks rugsėjo 17 d., So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje.

• BALF Bostono skyriaus metinis banketas įvyks spalio 1 d.

• P. Viščinio vadovaujamos radijo programos bačius įvyks spalio 22 d.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

TORONTO

• Lietuvių Kredito Kooperatyvo Paramos raštinė po vasaros atostogų, pradėdama pirmąją savaitgalį, vėl veikia šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. p. p.

• Maironio vardo šeštadieninė mokykla š. m. rugsėjo 16 d. pradeda naujus mokslo metus. Mokykla yra gavusi tas pačias patalpas, kurias turėjo praėjusiais metais — 24 klasės ir 2 auditorijos.

• Lietuvių Namai Toronte atžymėdami savo lietu-

viškos veiklos reikšmingą 15-ąsias metų sukaktį spalio 7 d. ruošia didžiulį balių, kuriam jau iš anksto yra rezervuotos visos turimos patalpos. Laukiama svečių iš arti ir toli. Pradžią 7 val. vak.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

• Pauliaus Augiaus prenumeratoriai, kurie penkių metų bėgyje yra pakeitę savo adresus, prašomi pranešti adresu: D. Augienė, 6508 So. Talman Ave., Chicago, Ill. 60629.

• Aktorius L. Barauskas skaitys vysk. M. Valančiaus "Žemaičių vestuvės" rugs. 24 d., 3 v. p. p. Jaunimo Centre. Dailininkas Paulius Augius šiam kūriniui yra sukūręs 79 iliustracijas. Jas randame tik ką išėjusioje iš spaudos Pauliaus Augiaus monografijoje, kurios pristatymas ir įvyks rugsėjo mėn. 24 d., 3 v. p. p. Prašome ateiti pasiklausti.

HELP WANTED MALE

ELECTRICIAN

To work in maintenance department of wire division for a major producer of specialty steels. Hours of work are from 3 to 11 p.m. Rate per hour is \$3.645 plus shift differential. Liberal fringe benefits and all group insurance paid. Call Mr. Kendall at (201) 846-9300 for interview. THE CARPENTER STEEL CO. Webb Wire Division 1330 Livingston Ave. North Brunswick, N. J. (95-98)

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN

OR 1ST CLASS SKILLED TOOL AND DIE MAKERS

Must be experienced in progressive and compound dies. Top hourly rate. Time and one-half for over eight hours per day with minimum of 50 hours per week. Group medical, major medical, life insurance, and retirement plan. Paid holidays and vacation time. Enjoy the benefits of living in the BLUE GRASS AREA of Kentucky and working in a completely air conditioned plant.

Apply call or write to
MR. J. ROBINSON

ROBINSON TOOL & DIE INC.

P. O. BOX J
RICHMOND, KENTUCKY 40475
606 — 623-3067 (96-98)

DRILL PRESS OPERATORS

NIGHT SHIFT, 4 p.m.-Midnight. Good working conditions. Fringe benefits.

Apply Personnel

Hersey-Sparling

Meter Company

250 ELM ST., DEDHAM, MASS.

Specialists in Water Meters

An Equal Opportunity Employer (95-98)

Lietuvių gydytojų suvažiavimo proga buvo suorganizuotas Clevelando muziejaus lankymas. Viešėnias su muziejaus meno vertybėmis supažindino dail. Mindaugas Nasvytis, V. Plodžinskio nuotrauka

A + A

ONAI PETRAUSKIENEI

mirus, jos vyrui Dr. STASIUI, dukrai su šeima ir sūnams reiškiamas nuoširdžia užuojauta ir kartu liūdime

Ada ir Antanas Petrauskai

Begaliniai prisilėgtiems, mišiam prieteliui
Dr. STASIUI PETRAUSKUI IR VAIKAMS,
jų brangiai žmonai ir mamytei

ONAI PETRAUSKIENEI

mirus, drauge liūdėdami nuoširdžiausią užuojautą reiškia

Valerija ir Mečys Šimkus

HELP WANTED MALE

MILLWRIGHT AND ELECTRICIAN

Journeyman or 10 years related experience.

Maintenance department of industrial fastener manufacturer offers steady employment to self-starters who can work with minimum supervision.

CONTACT PERSONNEL DEPT.
National Machine Products Co.

44225 Utica Rd.
Utica, Mich.
313 — 731-5000, Ext. 272 (94-96)

MALE & FEMALE

OPPORTUNITIES FOR
PROFESSIONAL PERSONNEL
GRADUATE NURSES
and

COMBINED LABORATORY
and X-RAY TECHNICIAN
for thirty-bed hospital. For further
particulars apply, call, or write:

Administrator,
Providence Hospital,
Daysland, Alberta,
Canada.
403 — 374-2721 (89-98)

DIRVOS RUDENS BALIUS

Rugsėjo 30 d., šeštadienį
Šv. Jurgio parapijos salėje

Jame Tamstų lauks įdomi ir nuotaikinga meninė programa. Tamstų akivaizdoje paaškęs 1967 m. Dirvos novelės konkurso laureatas ir, jeigu jis galės dalyvauti, trumpas pagerbimas ir premijos įteikimas. Šiltų ir šaltų valgių vakarienė, bufetas, šokiai ir kitos įvairenybės. Visa tai tik 6 dol. asmeniui. Stalai po 10 asmenų grupėms.

Bilietai įsigijami iš anksto Dirvoje, 6907 Superior Ave., Cleveland. Tel. 431-6344, arba pas ALTS skyriaus išd. Vladą Blinstrubą, 829 E. 185 St., tel. 531-2660.